

ÚJKERESZTÉNYEK: HIPOKRITÁK VAGY APOSZTATÁK?

Az oszmán alattvalók áttérése Egerben

Összefoglalás

A disszertáció témája azoknak az oszmán alattvalóknak a helyzete, akik Buda visszafoglalása után a magyar területeket nem hagyták el, hanem itt letelepedtek, és áttértek a keresztény hitre. Általában akkor választották ezt a lehetőséget, ha a várakat olyan megegyezéssel adták át az ostromlóknak, amelynek alkupontjai lehetővé tették számukra, hogy továbbra is itt éljenek. Eger várának védői hosszú ellenállás után 1687 december 17-én megadták magukat. A kapituláció harmadik pontja lehetővé tette azoknak az oszmán alattvalók számára, akik az Egerben maradás mellett döntöttek, hogy feltétel nélkül ott maradhassanak. Így mintegy ötvenhárom család maradt Egerben, akik áttértek a kereszténységre. Az áttértek száma idővel tovább nőtt, az oszmánoktól visszafoglalt környező várak, például Várad 1692-es visszafoglalása után. Az első áttérésektől kezdve a források "újkeresztények"-ként emlegetik az egykori muszlim áttérteket. Ebben a disszertációban az újkeresztények életét különböző nézőpontokból vizsgálom, például az Egerben maradt, valamint az 1687 után Egerbe szivárgott és ott áttért személyek motivációit. Emellett elemzem az újkeresztények lakóhelyzetét, a visszafoglalás előtti és utáni tulajdonviszonyaikat, a családi életüket a generációk közti vallási konfliktusok kapcsán, valamint a társadalomba való beilleszkedésüket a házasságkötésük nyomán követésével egészen addig, amíg 1706-1709 körül néhányuk újra felvette korábbi muszlim identitását.